

první splátka vyrovnávací kvoty v době výkonu exekuce, t. j. dne 20. června 1924 nebyla ještě splatnou, posoudil odvolací soud věc po právní stránce bezvadně, vyhověv žalobě o nepřipustnost exekuce.

Čís. 5243.

Zaopatřovací požitky (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Nárok vdovy po řediteli cukrovaru na zaopatřovací požitky. Nezáleží na tom, zda cukrovar byl ze záboru vyloučen dle §u 3 písm. a) záb. zák., čili nic.

Pod § 2 záb. zák. nemohou býti zahrnovány průmyslové podniky, jež jsou právně i hospodářsky samostatné a neslouží hospodaření na ostatním pozemkovém majetku. Pokud souvisí cukrovar hospodářsky se zemědělskou výrobou.

(Rozh. ze dne 1. září 1925, Rv I 1307/25.)

Žalobě vdovy po řediteli cukrovaru v Ž. proti majiteli velkostatku o placení zaopatřovacích požitků dle zák. čís. sb. 130/21 bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d u v o d u:

Po právní stránce dovozuje dovolání, že rozhodnutí sporu závisí od rozřešení otázky, zda byl cukrovar objektem podle §u 3 písm. a) záb. zák. ze záboru vyloučeným, a že podmínky tohoto vyloučení jsou dány. Naproti tomu dlužno souhlasiti s opačným názorem žalobkyně, sdíleným i odvolacím soudem, potud, že při přesném formulování sporné právní otázky nezáleží s hlediska zákona čís. 130/1921 o zaopatřovacích požitcích na skutečnostech záboru a vyloučení ze záboru, nýbrž jenom na tom, zda byl cukrovar, jehož ředitelem byl manžel žalobkyně, částí velkého majetku pozemkového, totiž dle §u 2 záb. zák. — souboru nemovitostí, jichž výměra. náležející vlastnický jedné osobě nebo týmž spoluvlastníkům, jest větší než 150 ha půdy zemědělské neb 250 ha půdy vůbec. Že skutečnost záboru nerozhoduje, plyne z §u 2 zákona čís. 130/1921, dle něhož se tento zákon za jistých podmínek vztahuje i na zaměstnance na půdě dle §u 3 písm. b) záb. zák. ze záboru vyloučené, dále z toho, že v §u 1 zákona čís. 130 1921 jest citován ze záborového zákona pouze § 2, určující, co jest pokládati za velký majetek pozemkový, nikoliv však další jeho předpisy o tom, který velký majetek se zabírá a který se ze záboru vylučuje. Leč logický výklad pojmu velkého majetku pozemkového dle §u 2 záb. zák. vedl k závěru, že nemohou v něj býti zahrnovány průmyslové podniky, jež jsou právně i hospodářsky samostatné a neslouží hospodaření na ostatním pozemkovém majetku. Poněvadž to jsou právě podmínky, za kterých § 3 písm. a) záb. zák. vylučuje jednotlivé objekty ze záboru, mohlo prováděcí nařízení k zákonu čís. 130 1921 ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n., ustanoviti, že se do velkého majetku mají počítati

také zemědělské a lesní průmyslové podniky, pokud nejsou vyloučeny ze záboru dle §u 3 písm. a) záb. zák. Nelze souhlasiti s míněním žalující strany, že prováděcí nařízení v této příčině odporuje zákonu, a nutno zkoumati, zda byly u cukrovaru v Ž. splněny podmínky §u 3 písm. a) záb. zák., zda byl totiž právně i hospodářsky samostatným a nesloužil hospodaření na pozemkovém majetku žalovaného. Odvolací soud právem popřel, že tu byly tyto podmínky, překážející zažalovanému nároku. Nelze sice souhlasiti se Státním pozemkovým úřadem, dle něhož se cukrovaru nedostávalo právní samostatnosti, poněvadž usazovací nádrže na odpadní vodu, jež jsou nezbytnou součástí cukrovaru a nepostrádatelný pro nerušený chod podniku, jsou zřízeny na pozemku, náležejícím k velkostatku, neboť právní samostatnost podniku nevylučuje, by s ním nebyla spojena práva na věc cizí, přece však již uvedená technická souvislost cukrovaru a velkostatku žalovaného nasvědčuje, že tvořily hospodářský celek. Cukrovar jest zemědělským průmyslovým podnikem a prospívá hospodaření na zemědělské půdě jednak zpracováváním řepy na ní vyrobené, jednak odváděním odpadků výroby k účelům hospodářským. Při naprostém nedostatku jiných tvrzení musí se pokládati za obecně známé, že cukrovar žalovaného sloužil k lepšímu obhospodařování jeho zemědělské pudy, to tím spíše, an podléhal vrchní správě téhož centrálního ředitelství, jako pozemkový majetek. Vůči nepochybné hospodářské souvislosti nemá pro posouzení otázky, zda byl manžel žalobkyně, jsa úředníkem cukrovaru, zaměstnán na velkém majetku pozemkovém, významu, že cukrovar byl připsán žalovanému v samostatné knihovní vložce, že nebyl poután svazkem svěrenským a že byl zapsán v obchodním rejstříku. Tyto okolnosti dokazují jenom právní samostatnost cukrovaru, hospodářská jeho souvislost se zemědělskou pudou žalovaného, činící z něho jenom část velkého pozemkového majetku, nebyla jimi zrušena. Rozhodnutí nižších soudu, že manžel žalobkyne byl zaměstnancem na velkém majetku pozemkovém, vyhovuje zákonu.

Čís. 5244.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 30. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n.).

Zákazem §u 18 zák. mělo se čelití pouze vykořisťování bytové nouze. Smlouva jest neplatná pouze tehdy, měl-li jí býti mařen účel zákona o ochraně nájemníků, pokud se týče, směřuje-li k obcházení tohoto zákona, jest však platnou, když strany takového účinku nezamýšlely. Platnou jest smlouva, již prodáno zařízení bytu za účelem zrušení manželského společenství.

(Rozh. ze dne 1. září 1925, R. I 1340/25.)

Manželé Max a Josefina P-ovi zamýšleli se rozvésti a shodli se za tím účelem s Aloisem B-em o tom, že Max P. opustí společný byt, že manželé prodají Aloisu B-ovi zařízení bytu a že se Alois B. nastěhuje k Josefíně P-ové. Správce domu Václav N. s úmluvou souhlasil. Ježto Alois B. s Josefínou P-ovou zle nakládal a z bytu ji vypudil, domáhala